

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

274

Vragen van het lid **Van der Lee** (GroenLinks) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de aanzwellende protesten in Iran na de dood van de vrouw Mahsa Amini* (ingezonden 22 september 2022).

Antwoord van Minister **Hoekstra** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 11 oktober 2022).

Vraag 1

Bent u op de hoogte van de toenemende protesten in Iran naar aanleiding van de dood van de Iraanse vrouw Mahsa Amini na haar gewelddadige arrestatie door de religieuze politie?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe oordeelt u over de dubieuze omstandigheden rondom de dood van de vrouw en het handelen van de religieuze politie hierbij?

Antwoord 2

Ik heb de Iraanse autoriteiten opgeroepen om een gedegen en onpartijdig onderzoek in te stellen naar de dood van Mahsa Amini. Deze boodschap heb ik gedeeld in gesprek met de Iraanse Minister van Buitenlandse Zaken tijdens de AVVN in New York en sindsdien ook publiekelijk herhaald. Diezelfde boodschap is tevens in heldere bewoordingen kenbaar gemaakt in gesprekken op hoog-ambtelijk niveau met de Iraanse Ambassadeur in Den Haag als ook door de Nederlandse Ambassadeur in Iran in zijn gesprekken met de Iraanse autoriteiten aldaar. Ook heeft Nederland hiervoor gepleit in multilateraal verband, waaronder in de VN-Mensenrechtenraad. De uitkomsten van een eerste Iraanse onderzoek zijn afgelopen vrijdag gepubliceerd, waarin geconcludeerd werd dat Mahsa Amini zou zijn overleden aan onderliggende medische klachten. Haar familie heeft aangegeven dat de uitkomsten van dat onderzoek niet aansluiten bij de zichtbare verwondingen op het lichaam van Mahsa Amini. Dit roept kritische vragen op

¹ De Telegraaf, 17 september 2022, «Protesten in Iran na dood van vrouw (22) die werd opgepakt wegens «ongepaste» hoofddoek» (<https://www.telegraaf.nl/nieuws/1057731917/protesten-in-iran-na-dood-van-vrouw-22-die-werd-opgepakt-wegens-ongepaste-hoofddoek>)

over de onpartijdigheid van het uitgevoerde onderzoek. Nederland blijft de Iraanse autoriteiten dan ook onverminderd oproepen tot een gedegen en onpartijdig onderzoek naar de dood van Mahsa Amini. Conform motie van het lid Kuzu c.s. (Kenmerk 21 501-20 nr. 1833, aangenomen op 6 oktober 2022) zal ik dit pleidooi tevens nogmaals herhalen bij de aanstaande Raad Buitenlandse Zaken van 17 oktober 2022.

Vraag 3

Deelt u de opvatting dat deze protesten eigenlijk gaan over een veel breder ongenoegen van burgers over de politieke en economische situatie van het land?

Antwoord 3

De protesten lijken zich te richten op zowel de repressie als ook de slechte economische situatie van het land. Het is van fundamenteel belang dat de Iraanse bevolking het recht heeft om vreedzaam te protesteren, ongeacht de aanleiding of beweegredenen. Burgers hebben immers het recht om te demonstreren voor vrouwenrechten en andere mensenrechten.

Vraag 4

Bent u op de hoogte van het feit dat de Duitse Minister van Buitenlandse Zaken zich heeft uitgesproken over de omstandigheden van de dood van de Iraanse vrouw en een oproep heeft gedaan aan de Iraanse overheid om gehoor te geven aan de protesten?²

Antwoord 4

Ja.

Vraag 5

Bent u bereid namens Nederland ook een dergelijk signaal af te geven en een oproep te doen aan Iran om gehoor te geven aan de protesten?

Antwoord 5

Nederland heeft reeds bij herhaling grote bezorgdheid uitgesproken richting de Iraanse autoriteiten over de huidige situatie in Iran en het geweld van de Iraanse veiligheidsdiensten bij de (pogingen tot) beëindiging van de vreedzame protesten sterk veroordeeld. Zo heb ik de Iraanse autoriteiten opgeroepen om het recht op vreedzaam protest te respecteren. In een gesprek met de Iraanse Minister van Buitenlandse Zaken heb ik tevens benadrukt dat vrouwenrechten mensenrechten zijn en gerespecteerd moeten worden, net als het recht op vreedzaam protest. Deze boodschappen heb ik zelf publiekelijk herhaald en zijn ook in heldere bewoordingen kenbaar gemaakt in gesprekken op hoog-ambtelijk niveau met de Iraanse Ambassadeur in Den Haag als ook door de Nederlandse Ambassadeur in Teheran in zijn gesprekken met de Iraanse autoriteiten aldaar. Nederland heeft hier ook in een gezamenlijke verklaring aandacht voor gevraagd in de VN-Mensenrechtenraad.

Vraag 6

Welke overige mogelijkheden ziet u om de mensen die vechten voor hun vrijheid in Iran te ondersteunen, bilateraal of via multilaterale overleggen?

Antwoord 6

Nederland heeft zich sterk uitgesproken over het recht op vreedzaam protest, zowel in bilaterale gesprekken als ook in multilateraal verband. Nederland zet zich voorts in voor het instellen van EU-Mensenrechtensancties – ook conform motie van de leden Sjoerdsma en Agnes Mulder (Kenmerk 21 501-20 nr. 1826, aangenomen op 6 oktober 2022). Iran zal tevens worden besproken in de Raad Buitenlandse Zaken op 17 oktober 2022, waarbij ik zal pleiten voor een gezamenlijke EU-verklaring om mensenrechtenschendingen van de Iraanse autoriteiten te veroordelen.- conform motie van het lid Kuzu c.s. (Kenmerk 21 501-20 nr. 1834, aangenomen op 6 oktober 2022).

² EU Observer, 21 september 2022, «German foreign Minister urges Iran to listen to women protesters» (https://euobserver.com/tickers/156105?utm_source=euobs&utm_medium=email)

Vraag 7

Zou u gezien de urgentie van deze zaak deze vragen zo spoedig mogelijk, en een voor een willen beantwoorden?

Antwoord 7

De vragen zijn zo spoedig mogelijk en een voor een beantwoord.